В.А. Прыходзька

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

Паўрочныя заданні

1 клас

•ЭКОПЕРСПЕКТИВА•

В. А. Прыходзька

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

1 клас

Паўрочныя заданні

Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з рускай мовай навучання

Мінск
«Экоперспектива»
2022

УДК 811.161.3(075.2=161.1)
ББК 81.2Беи-922
П75

Р э ц э н з е н т ы:
настаўнік пачатковых класаў першай катэгорыі
ДУА «Сярэдняя школа № 67 г. Гомеля» *Г. П. Жумігіна*;
настаўнік пачатковых класаў вышэйшай катэгорыі
ДУА «Гімназія № 51 г. Гомеля» *Н. М. Іваніс*

Прыходзька, В. А.
П75 Беларуская мова : 1-ы кл. : паўрочныя заданні : дапам. для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з рускай мовай навучання / В. А. Прыходзька. — Мінск : Экоперспектива, 2022. — 95 с. : іл.
ISBN 978-985-469-936-3.

Дапаможнік складзены згодна з праграмнымі патрабаваннямі да вучэбнага прадмета «Беларуская мова» для 1 класа і прызначаны для выкарыстання на вучэбных занятках ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі з рускай мовай навучання.

Сшытак уключае разнастайныя заданні, якія дапамогуць першакласнікам у форме гульні засвоіць вучэбны матэрыял і пашырыць слоўнікавы запас.

Адрасуецца настаўнікам, вучням, бацькам.

УДК 811.161.3(075.2=161.1)
ББК 81.2Беи-922

ISBN 978-985-469-936-3

© Прыходзька В. А., 2022
© Афармленне.
УП «Экоперспектива», 2022

Умоўныя абазначэнні

Скорагаворка

Слоўнік

Чытанне

Падумай!

Запішы

Прыказкі, прымаўкі і народныя прыкметы

Інтэрактыўныя гульні

Прадмова

У сшытку прадстаўлены дадатковыя паўрочныя заданні для вучэбных заняткаў па тэмах, прадугледжаных вучэбнай праграмай.

Кожны занятак складаецца з дзвюх частак: замацаванне вывучанай тэмы і заданні на больш шырокае знаёмства з пэўнай літарай і гукам.

Кожная тэма ўключае скорагаворку, слоўнік, заданні для замацавання тэмы, тэкст для чытання, заданні для чытання і ўзбагачэння слоўнікавага запасу на прапанаваныя літары і гукі, прымаўку і заданне для пісьма. У многіх занятках змешчаны спасылкі на электронныя гульні, якія дапамогуць замацаваць веды па дадзенай тэме. У электронных гульнях змешчана большая колькасць слоў, чым у сшытку, што дазволіць пашырыць слоўнікавы запас вучняў.

Шмат заданняў накіравана на развіццё пазнавальных здольнасцей, што дапаможа вучням ў цікавай форме трывала засвоіць вучэбны матэрыял.

Прапаную разгледзець некаторыя гульні.

«Блытаніна»

Гэта анаграмы. У дадзеных заданнях у слове перастаўлены склады або літары, а таксама ёсць словы, у якіх літары чытаюцца справа налева.

«Граматычная арыфметыка»

Каб атрымаць слова, неабходна выконваць прапанаваныя дзеянні. Калі стаіць «+», мы дадаем прапанаваныя літары, калі стаіць «—», мы закрэсліваем указаныя літары ці склады. Напрыклад:

Труба — рба + рысь — ь + т = труба — рба = ту + рысь = = турысь — ь = турыс + т = турыст

«Падскокі»

Прачытайце словы, якія складаюцца з двух або трох складоў. Пачаткам кожнага наступнага слова будзе з'яўляцца канчатак папярэдняга слова. Дзеці робяць як бы падскок на адным месцы і чытаюць склад яшчэ раз. Напрыклад, чытаем: *авёс, вёска, кава, вавёрка, капа, палёт, лётчык.*

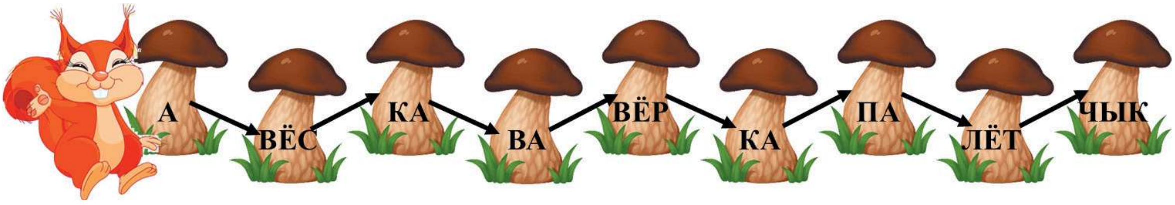

«Пазлы»

Пазлы патрэбна прачытаць так, каб атрымалася слова. Ёсць заданні, у якіх словы запісаны правільна, патрэбна толькі знайсці, дзе пачатак слова. Ёсць «Пазлы», у якіх дэталькі пераблыталіся, і, каб прачытаць слова, неабходна прасачыць вачыма і злучыць парадак літар алоўкам.

«Хованкі»

У словах схаваліся іншыя словы, якія патрэбна знайсці і абвесці.

Дж(ала), (джэм)пер.

«Чарадзей»

Па першых літарах слоў у кожным радку патрабуецца скласці новае слова. Да гэтага тыпу заданняў адносяцца загадкі ва ўроках 19, 20, у якіх патрэбна знайсці, дзе схавалася адгадка. Напрыклад:

Прачытайце пяць слоў і знайдзіце шостае.

чай-ка   а-лень   ра-ка   ор-дэн   тру-ба

«Чароўны гадзіннік»

У гэтым заданні неабходна ўспомніць, якая лічба хаваецца за кожнай літарай і адгадаць словы. Пры выкананні задання першы раз можна выкарыстаць сапраўдны гадзіннік і пры яго дапамозе знайсці неабходныя літары.

Жадаю поспехаў у вывучэнні роднай мовы!

1. Наша мова

Ідзі ў родны край, там і пад елкаю рай.

мама	мама
тата	папа
людзі	люди
Радзіма	Родина
краіна	страна

мова	язык
размаўляць	разговаривать
дзякуй	спасибо
калі ласка	пожалуйста
васілёк, валошка	василёк

❖ **Назавіце жывёл на кожным малюнку. Лічбы падкажуць, якая па парадку літара патрэбна для новага слова. Кожную літару запішыце ў клетачку.**

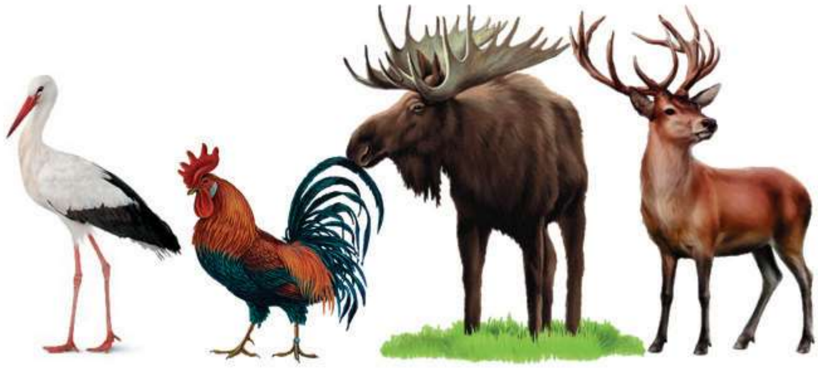

1 2 1 1

1 2 1 4

❖ **Паглядзіце, з якімі цацкамі гулялі дзеці раней.**

❖ **Надпісы на кубіках з'яўляюцца складамі іншых слоў. Злучыце кубікі першага і другога радоў, каб атрымаліся словы.**

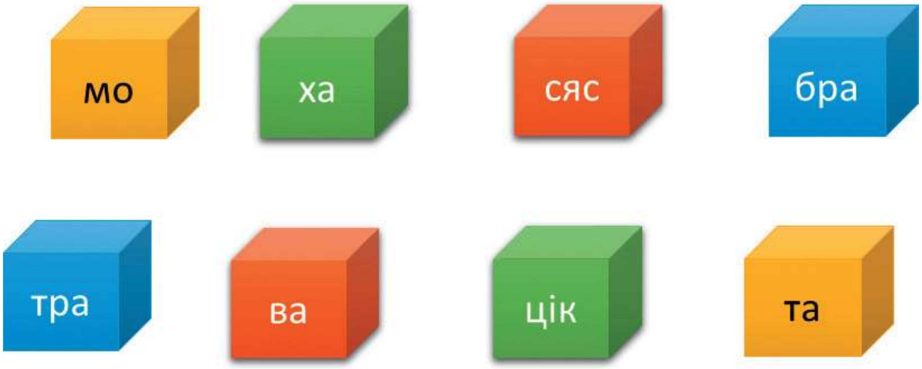

Я рус-кую мо-ву люб-лю і ву-чу.
І на-шу так-са-ма я ве-даць ха-чу.
Бук-вар бе-ла-рус-кі пра-шу мне ку-піць —
І род-ну-ю мо-ву пач-ну я ву-чыць.

М. Пазнякоў

Прачытайце склады.

бі	ві	гі	зі	кі
лі	мі	ні	сі	ці

Змест

Умоўныя абазначэнні 3

Прадмова 3

Наша мова

1. Наша мова 5

Я і мая школа

2. Настаўніца і вучні 7
3. Вучэбныя рэчы 10
4. Школьныя памяшканні 13
5. Вучэбныя заняткі 17

Я і мая сям'я

6. Мае сваякі 20
7. Мая кватэра 23
8. Рэжым дня 26
9. Асабістая гігіена 29
10. Адзенне і абутак 32

Я і мае сябры

11. Знаёмімся з сябрамі 34
12. Гуляем разам 37
13. Запрашаем на дзень нараджэння 40

Я і мае справы

14. У доме (хаце) 43
15. На вуліцы (у двары) 46
16. У краме 49
17. На пошце 52

Я і навакольны свет
18. Надвор’е, з’явы прыроды 54
19. Поры года і занятак людзей 57
20. Я і жывёльны свет 60
21. Я і раслінны свет 63

Мясціна, дзе я жыву
22. Мая краіна 65
23. У родным горадзе (вёсцы) 68
24. Наша наваколле 70
25. Славутыя землякі 73
26. Памятныя мясціны 76

Я і мая Радзіма
27. Сімвалы Беларусі 78
28. Гонар Беларусі 81
29. Святы на Беларусі 84
30. Я і мая мова 86

Адказы 90

Спіс літаратуры 92

ISBN 978-985-469-936-3